

Nejprodávanější
daňové zákony v ČR

Hana Marková

Daňové zákony

Úplná znění
platná k 1. 1.

2012

- zákon o daních z příjmů + komentář
- zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
- zákon o dani z nemovitostí
- zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí
- zákon o dani silniční
- zákon o DPH + komentář
- zákon o spotřebních daních a „ekologické“ daně + komentář
- zákon daňový řád + komentář

včetně
všech novel
a čísel
zákonů

- včetně všech novel a čísel zákonů k 1. 1. 2012
- s komentáři spoluautorů zákonů

GRADA®

Doporučená
cena **98 Kč**

Doc. JUDr. Hana Marková, CSc.

Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze působí od roku 1973. V současné době zastává post proděkanky pro celoživotní vzdělávání, je členkou vědecké rady, docentkou Katedry finančního práva a finanční vědy. Ve své vědecké práci se zabývá zejména otázkami rozpočtového a daňového práva. Kromě toho od roku 1993 pedagogicky působí na Vysoké škole ekonomické v Praze. Na Katedře podnikového a evropského práva Fakulty mezinárodních vztahů se věnuje také finančnímu právu, a to zejména daňové problematice.

Je členkou Legislativní rady vlády České republiky. Od roku 2003 je rovněž členkou Information and Research Center of The Public Finance and Tax Law of Central and Eastern European Countries – Bialystok – Polsko, kde se věnuje problematice daňových příjmů jednotlivých článků rozpočtové soustavy.

Teoretické znalosti zúročuje jak v advokátní činnosti, kterou zahájila v roce 1990, tak i v činnosti publikační.

Je autorkou či spoluautorkou více než 150 monografií a článků publikovaných v České republice a v zahraničí.

Daňové zákony 2012

**Úplná znění platná
k 1. 1. 2012**

Hana Marková

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Obsah

Úvod	5
Významné změny zákona o daních z příjmů od roku 2012	7
Zákon o daních z příjmů	9
Zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů	87
Zákon o dani z nemovitostí	95
Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí	102
Zákon o dani silniční	111
Zákon o dani z přidané hodnoty	117
Zákon o spotřebních daních	164
Vybraná ustanovení zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů – ekologické či energetické daně	216
Zákon daňový řád	228

Úvod

Na počátku roku 1999 nabídl nakladatelství GRADA Publishing poprvé soubor daňových zákonů ve znění platném pro rok 1999 se stručnými komentáři. Tak vznikla tradice, která zůstává – díky zájmu čtenářů – zachována i pro rok 2012.

Do textu daňových zákonů k **1. 1. 2012 jsou zpracovány změny vyplývající ze zákonů, jejichž účinnost je stanovena k 1. 1. 2012** (event. později). V předkládaném souboru jsou soustředěny úplné texty daňových zákonů s tím, že jsou odlišným typem písma zdůrazněny novelizace přijaté a publikované ve Sbírce zákonů, jejichž účinnost je stanovena na 1. 1. 2012 – změna je vyznačena **tučným písmem**. Novelizace, které byly přijaty během roku 2011 a v tomto roce též nabyly účinnosti, jsou v textu zařazeny bez speciálního označení, jen v místě změny je tučně označeno číslo odstavce či písmeno, kterého se změna týká. Novelizace, jejichž účinnost je stanovena na pozdější datum, než je 1. leden 2012 (tj. např. 1. 5. 2012 apod.), jsou vyznačeny v publikaci podtrženým textem s poznámkou o datu účinnosti. Vzhledem k tomu, že účinnost některých ustanovení zákonů je stanovena nejen k roku 2013, ale až k 1. 1. 2015, nepovažujeme za vhodné tyto změny zařazovat již do tohoto souboru. Změny účinné později než k 1. 1. 2013 budou zapracovány v příštím vydání. Uživatelé souboru DZ nechceme zatěžovat maximem textu, jehož účinnost je časově vzdálená a kdy není zcela vyloučeno, že se některá ustanovení mohou ještě změnit.

V následujícím přehledu jsou připomenuty novely daňových zákonů přijaté od počátku roku 2011 s tím, že u některých zákonů je ještě doplněn odkaz na úvodní stručný komentář nejpodstatnějších změn před textem příslušného zákona. Naši zásadou je zařazovat do souboru DZ jen texty, které již byla publikovány ve Sbírce zákonů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů prošel od začátku roku 2011 několika novelizacemi. Drobná změna zákona, související s přijetím zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, kterou došlo ke změně označení uvedeného úřadu v § 38l zákona, již byla zapracována do DZ vydaných k 1. 4. 2011. Druhou změnou bylo přijetí zákona č. 188/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Tato novela se dotkla řady paragrafů – § 4, 17, 20, 20a, 21, 25, 36, 38d, 38fa, 38m, 38n a 38o – podrobněji viz komentář před textem zákona. **Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů**, přináší do § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP legislativně technickou úpravu pojmu „průkaz mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) – průkaz ZTP/P“ na zkrácené označení „průkaz ZTP/P“ a dále pojem „dávky sociální péče“ nahrazuje termínem „dávky osobám se zdravotním postižením“. Další novelizace zákona souvisí se stavebním spořením a dotkla se ustanovení § 4 odst. 1. Zákonem č. 348/2010 Sb., došlo ke zrušení osvobození těchto příjmů, ale v dubnu roku 2011 byl zákon, měnící podmínky státního příspěvku na stavební spoření Ústavním soudem rozhodnutím Pl. ÚS 53/10 zrušen (podrobněji viz komentář před textem zákona). Nová právní úprava byla provedena zákonem č. 353/2011, kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Zákonem došlo ke zrušení osvobození příjmů z úroků z vkladů ze stavebního spoření, a to včetně úroků ze státní podpory. Zákon č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zasahuje do právní úpravy výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů, kdy v § 24 odst. 2 písm. y) ZDP přináší změnu týkající se promlčených pohledávek. Zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony se dotkl také daně z příjmů a sice v návaznosti na kroky související s důchodovou reformou, zejména v souvislosti se změnami sazeb daně z přidané hodnoty. Rodinám s dětmi bude poskytována kompenzace za zvýšení nepřímého zdanění v podobě zvýšení daňového zvýhodnění na vyživované dítě o 1 800 Kč ročně (150 Kč měsíčně). Toto navýšení se poprvé použije pro zdaňovací období roku 2012. Adekvátně se zvyšuje také maximální výše ročního daňového bonusu z 52 200 Kč na 60 300 Kč a maximální výše měsíčního daňového bonusu ze 4 350 Kč na 5 025 Kč. Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě, kterým nejsou předmětem daně, dle § 3 odst. 4 písm. a) ZDP také příjem získaný nabytím daru u fyzických osob, které jsou poskytovateli zdravotních služeb. Zákon dále přináší změnu terminologie související s poskytováním zdravotních služeb napříč celým zákonem o daních z příjmů. **Zákon č. 470/2011 Sb. o nemocenském pojištění** mění ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) ZDP. Předmětem je zrušení daňové neuznatelnosti odměn členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob. **Zákon č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim** se projeví v právní úpravě neuznatelných výdajů vynaložených k dosažení, zajištění příjmů a jejich udržení, kdy v ustanovení § 25 odst. 1 písm. f) ZDP stanoví jako neuznatelné též náklady spojené s trestem uveřejnění rozsudku. **Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů** obsahuje řadu změn různých zákonů. Podstatně zasahuje také do textu zákona o daních z příjmů, kdy např. dochází ke zrušení řady osvobození příjmů osob fyzických i právnických, ale zavádí se nově osvobození v případě příjmů právnických v podobě z dividend, nově se stanovuje postup odpočtu výdajů na podporu výzkumu a vývoje apod. Pro zaměstnance se zavádí zaměstnanecké zvýhodnění v podobě paušálu, nově se objevuje registrační povinnost či odvod z úhrnu mezd. Účinnost zákona je rozdělena, některá ustanovení mají stanovenou účinnost již od 1. 1. 2012, další od 1. 4. 2012, ale řada z nich bude účinná ještě později např. v roce 2015.

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, nebyl během roku 2011 novelizován. Přijetím zákona č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, dochází i v tomto zákoně ke změně zejména pokud jde o § 5 či 8a, ale účinnost těchto změn se očekává až k 1. 1. 2014.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, byl novelizován čtyřikrát – jednou změnou byla změna § 13a a 13b, která byla přijata se změnou daňového řádu – zákon č. 30/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a další související zákony a druhá změna byla obsáhlejší, a sice zákonem č. 212/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Cílem novely bylo odstranit zejména výkladové nejasnosti zdanění u pozemků s plošnými stavbami (tzv. zpevněnými plochami pozemků). Mění se zdanění pozemků zpevněných stavbou bez svislé nosné konstrukce užívaných pro podnikání, které byly doposud zdaňovány daní ze staveb. V praxi se jedná např. o manipulační plochy, některá parkoviště, plochy pro nakládání zboží, výstavní plochy apod. Zákon přináší změnu ve zdanění pozemků, na kterých je zpevněná stavba bez svislé nosné konstrukce, která je užívána pro podnikání. Doposud byly tyto stavby zdaňovány daní ze staveb – v praxi se jedná o manipulační plochy, některá parkoviště, plochy pro nakládání zboží, výstavní plochy apod. Nová úprava odstraní komplikované prokazování, zda zpevněná plocha pozemku je samostatnou věcí a tedy předmětem daně ze staveb nebo se jedná o součást pozemku, který podléhá dani z pozemku. Mění se § 7 – dochází k doplnění odst. 4 zákona, který výslovně stanoví, že stavby zpevněných ploch pozemků nebudou předmětem daně ze staveb, i když fakticky splňují podmínky předmětu daně ze staveb. Tyto stavby budou zdaněny pouze sazbou daně v rámci daně z pozemků (změny § 6). Rozdíl oproti dosavadní právní úpravě spočívá především ve výši sazeb daně. Vzhledem k tomu, že jsou tyto stavby vyloučeny z předmětu daně ze staveb, nebude na stavby zpevněných ploch pozemků aplikováno ani případné zvýšení sazby daně koeficientem 1,5, který ve své působnosti může stanovit obec pouze pro stavby. Poplatník musí podat daňové přiznání, ve kterém přehadí stavbou zpevněné plochy pozemku z daně ze staveb do daně z pozemků, výsledná daň bude potom nižší. Dále novela navazuje na zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a upravuje náležitosti rozhodnutí o vyměření daně v případech, kdy nedošlo ve srovnání s předchozím zdaňovacím obdobím k žádným změnám ohledně daňové povinnosti. Další změna, která se dotkla § 4 a 9 byla provedena zákonem č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě. Na základě přijatých zdravotnických zákonů došlo k upřesnění formulace textu upravujícího osvobození od daně z nemovitostí. Dosud poslední novelizací, která byla provedena zákonem č. 458/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Finanční správě České republiky, došlo k drobné změně v § 13a.

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí byl novelizován na konci roku 2010 v souvislosti se změnou daňového řádu, a to zákonem č. 30/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a další související zákony. Byl zrušen odstavec 8 v § 21. Další změny

zákona byly provedeny až na konci roku 2011. Zákonem č. 351/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony se upřesňuje ustanovení § 10 odst. 1 písm. k) – stanovení základu daně z převodu nemovitostí pro případy zvyšování základního kapitálu obchodní společnosti. Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě, přináší změnu § 20 odst. 10 – upřesnění osvobození od daně darovací. Zákon č. 466/2011, kterým se zrušuje zákon č. 245/2006 Sb., o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a mění související zákony, přinesl zrušení osvobození od daní uvedených v § 20 pro tato zařízení. Zákon č. 428/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření) doplnil do § 19 odst. 2 písmeno c), které se upravuje otázku dědičného podílu nezletilého na úhradu jednorázového pojistného na pojištění sirotčího důchodu podle zákona upravujícího důchodové spoření. Zákon č. 457/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Finanční správě České republiky, přináší zapracování nové struktury finančních orgánů v oblasti daňového přiznání – změny se týkají § 21 a § 25 zákona. Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů přináší změny daňových sazeb z progresivních na lineární a některé další úpravy zákona ovšem s tím, že účinnost těchto změn by měla nastat zřejmě od roku 2015.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční byl novelizován jednou na konci roku 2010 – šlo o změnu, která byla spojena s novelou daňového řádu a znamenala zrušení odst. 4 v § 15. Stalo se tak zákonem č. 30/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a další související zákony. Změnou přijatou v roce 2011 byl zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě, který nově vymezil osvobození od daně u vozidel uvedených v § 3 písm. d).

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, byl v roce 2011 novelizován zákonem č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jehož účinnost byla stanovena na 1. 4. 2011. Jednalo se o velmi významnou novelu reagující na Směrnice Rady EU a upravující a zpřesňující některá další ustanovení stávajícího znění textu zákona, která již byla zařazena a komentována v předchozím vydání DZ. Další rozsáhlá novela byla přijata na konci roku 2011 – zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (novela je podrobně komentována před textem zákona). Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě, upravil text § 48a odst. 4, § 51 odst. 1, a nově zformuloval § 58. Zákon č. 457/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Finanční správě České republiky, upřesňuje označení některých úřadů v souladu s textem nového zákona a zákon č. .../2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (sněmovní tisk č. 453), nahrazuje na příslušných místech označení orgánů za termín úřad. Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů mění hranici obrátu pro osvobození osob od daně z 1 mil. na 750 000 Kč a přináší ještě několik menších úprav textu zákona. Účinnost těchto změn se opět předpokládá až od roku 2015.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, byl novelizován v roce 2011 zákonem č. 95/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů, přináší řadu změn jak ve společných ustanoveních, tak u jednotlivých daňových povinností. Druhou novelou byl zákon č. 221/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů – mění se § 3, 45, 49 a 54. Zákon č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim mění ustanovení § 13, 20, 22 a 36 upravující kompetence celních orgánů. Zákon č. 457/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Finanční správě České republiky upřesňuje označení některých úřadů v souladu s textem nového zákona. Zákon č. .../2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (sněmovní tisk č. 453), nahrazuje na příslušných místech zákona označení orgánů za termín úřad. Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, kde jsou upraveny některé otázky vydávání potvrzení o bezdlužnosti a kompetenci příslušných úřadů.

Do souboru daňových zákonů byly v roce 2008 zařazeny texty upravující nové daně, o kterých se hovoří jako o ekologických či energetických daních a které jsou upraveny v rámci textu zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Během roku 2011 došlo sice ke změnám uvedeného zákona, ale změny se týkaly uvedené daňové problematiky, jen v případě zákona č. 420/2011 Sb., kde dochází k zapracování oprávnění celních úřadů vyžádat si výpis z evidence Rejstříků trestů pro právnické osoby (§ 10 a § 14 jednotlivých daňových povinností).

Od 1. 1. 2011 je daňové řízení komplexně upraveno daňovým řádem – zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád. Zákon č. 30/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a další související zákony, vstoupil v účinnost dnem 1. 3. 2011 a změny, které přinesl, jsou v textu vyznačeny a byly již komentovány v předchozím vydání DZ. Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

Nakladatelství GRADA Publishing a autoři, kteří se podíleli na uvozujících komentářích, věří, že předkládaný soubor zákonů bude dobře sloužit všem uživatelům. I když snahou všech zúčastněných na této publikaci byla maximální snaha o přesnost textu, považujeme za důležité upozornit, že právně závazný je pouze text publikovaný ve Sbírce zákonů.

Na zpracování se autorsky podíleli: doc. JUDr. Hana Marková, CSc. (sestavení, úvod, spoluautorka komentáře k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), Mgr. Miroslava Zajíčková (spoluautorka komentáře k zákonu č. 586/1992 Sb., dani z příjmů), JUDr. Svatopluk Galočík (komentář k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty), Ing. Jana Dlouhá, Ing. Veronika Boušková (komentář k zákonu č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních), Ing. Josef Federsel, Mgr. Karel Šimek (komentář k zákonu č. 280/2009 Sb., daňový řád).

Významné změny zákona o daních z příjmů od roku 2012

Úvod

Zákon o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) doznává každoročně větších či menších změn. Daně z příjmů patří z hlediska svého podílu na celkových výnosech z daní plynoucích v porovnání s celou daňovou soustavou k jedněm z nejvýznamnějších, proto lze tuto právní úpravu označit za jednu z nejčastěji novelizovaných úseků daňové legislativy. Časté změny lze také chápat jako reakci na současnou evropskou i světovou ekonomickou situaci, která v důsledku vysoké míry propojenosti národních ekonomik ovlivňuje i Českou republiku. Dalšími důvody ke změně daňové legislativy jsou motivy politické a sociální, provedené s cílem zmírnění dopadů zvýšení daňového zatížení v jiných oblastech. Mnohé změny přináší také novelizace ustanovení, či přijetí zvláštních právních předpisů.

Významné změny účinné již od roku 2011

Jedna z nejzásadnějších novel byla provedena v oblasti stavebního spoření v souvislosti s **příjmem zákona č. 348/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů**. S účinností od 1. 1. 2011 se příspěvek fyzickým osobám, na který vznikl nárok v roce 2010 a jenž byl poukázán stavební spořitelně po 31. prosinci 2010, zařadil mezi příjmy z kapitálového majetku. Dále bylo stanoveno, že tyto příjmy podléhají dani vybírané srážkou dle zvláštní sazby a to ve výši 50 %. Motivem k provedení tak zásadní změny byla úsporná opatření směřující ke snížení zatížení státního rozpočtu. Proti tomuto kroku byla namítána možnost rozporu se zásadou zákazu pravé retroaktivity a narušování principu právní jistoty. Tato změna se také promítla do oblasti osvobození příjmů, kde došlo ke zrušení osvobození úroků z vkladů ze stavebního spoření. V dubnu roku 2011 zrušil uvedený zákon měnící podmínky státního příspěvku na stavební spoření Ústavní soud rozhodnutím Pl. ÚS 53/10 a to z důvodu jeho přijetí ve stavu legislativní nouze, v rámci zkráceného jednání. Bylo konstatováno, že aplikace stavu legislativní nouze postrádala řádné odůvodnění. Ke zrušení zákona však dle verdiktu Ústavního soudu mělo dojít až ke dni 31. 12. 2011, čímž byl současně poskytnut zákonodárcům dostatečný prostor k tomu, aby tuto právní úpravu mohli přijmout opětovně, a tentokrát již souladu s ústavním právem a jeho principy. Z hlediska obsahu Ústavní soud porušení zákazu pravé retroaktivity neshledal, naopak deklaroval, že jednak subjekty nemohou očekávat, že výše příspěvku v průběhu smluvního období nebude měněna. Dále Ústavní soud uvedl, že zkrácení příspěvku do budoucna, kdy dojde ke změně výše podpory stavebního spoření od dalšího kalendářního roku – ale již vyplacená podpora zůstane nedotčena – představuje retroaktivitu nepravou, která může být v určitých případech přípustná. Srážková daň dle zvláštní sazby daně ve výši 50 %, která měla být uvalena na příspěvky poukázané stavební spořitelně v roce 2011 (na něž vznikl nárok v roce 2010) byla však označena za protiusťavní, jelikož subjekty v průběhu roku již odvedly částku na stavební spoření při legitimním očekávání, že druhá strana (stát) bude postupovat rovněž dle stávajících pravidel. Bez ustanovení, která by upravovala zavedení 50% srážkové daně, byla novela zákona o stavebním spoření na podzim roku 2011 opětovně předložena a ve formě zákona č. 353/2011 Sb. ze dne 3. listopadu 2011 také přijata s účinností od 1. 1. 2012.

Další podstatné změny přinesl pro rok 2011 **zákon č. 346/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony**.

- v oblasti osvobození od daně došlo ke zrušení osvobození příjmů plynoucích poplatníkům z ekologického způsobu výroby elektrické energie v rámci provozu elektráren a zařízení používajících alternativní zdroje energie (malé vodní elektrárny, solární zařízení apod.)
- v souvislosti se záměrem směřujícím ke zrušení daňového zvýhodnění některých příjmů příslušníků ozbrojených sil bylo přistoupeno s účinností od 1. 1. 2011 k zařazení výsluhových příspěvků a odbytného u vojáků z povolání a bezpečnostních sborů apod. pro účely zdanění do ustanovení § 10, tzv. ostatních příjmů.
- sleva na poplatníka dle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP byla pro rok 2011 snížena o 100 Kč za kalendářní měsíc, což v součtu za zdaňovací období představuje částku 1200 Kč. Odůvodněním této změny byla nutnost solidarity občanů s oblastmi zasaženými následky povodní a potřeba státu tímto způsobem částečně kompenzovat náklady vynaložené při příchodu povodní na odstraňování jejich následků a způsobených škod.

- do ZDP byla ve znění § 30b zařazena nová speciální právní úprava odpisů hmotného majetku, který je užíván pro výrobu elektřiny ze slunečního záření.
- s cílem dostat závazků, které pro nás vyplývají z práva EU, došlo k provedení úpravy ustanovení ZDP souvisejících s možností získání daňového zvýhodnění v případě penzijního připojištění poskytovaného zahraničními subjekty v rámci EU a některých států EHS.
- nově byla zavedena možnost uplatnění paušálního výdaje ve výši 30 % z příjmů plynoucích z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.

Změny účinné od roku 2012

- **Zákon č. 346/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**, jež jako celek nabyl účinnosti již k 1. 1. 2011, současně stanovil odloženou účinnost pro některé změny až k datu 1. 1. 2012. Jedná se o následující úpravy:
sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP se opět zvyšuje na původní úroveň 24 840 Kč
osvobození přídatku na bydlení u vojáků z povolání je zrušeno
- **Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky** přináší změnu terminologie do § 38l odst. 1 písm. k) ZDP, kdy pro úřad práce stanoví nové označení – Úřad práce České republiky.
- **Zákon č. 188/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony** s sebou přináší několik drobných úprav vybraných ustanovení ZDP vztahujících se k problematice kolektivního investování a související problematice. Hlavní změny způsobené tímto zákonem můžeme rozdělit do dvou skupin, na změny terminologické a doplňující. První ze změn terminologických spočívá v nahrazení základního pojmu „tuzemský nebo zahraniční veřejný trh“ označením „evropský regulovaný trh nebo zahraniční trh obdobný regulovanému trhu“. Na tuto novelizaci navazuje další poměrně významná terminologická změna označení burzy cenných papírů, pro niž je zaveden pojem „organizátor regulovaného trhu“. Z hlediska doplňujících ustanovení novely lze zdůraznit především výslovné označení podílových fondů jako poplatníka daně z příjmů právnických osob. V oblasti právní úpravy podmínek daňového rezidentství právnických osob v České republice zavádí novela právní domněnku, která stanoví, že v případě, kdy podílový fond podléhá dohledu České národní banky, má se za to, že podílový fond má na území České republiky také své sídlo. Další drobné změny nalezneme v oblasti určení základu daně investiční společnosti vytvářející podílové fondy, kdy zákon pro případ převodu podílového fondu do obhospodařování jiné investiční společnosti výslovně ukládá investiční společnosti převádějící podílový fond povinnost tuto změnu oznámit správci daně do 30 dnů ode dne, kdy k této změně došlo. Závěrem lze též uvést vliv novely právní úpravy do oblasti daňové ztráty, kdy pro investiční společnost obhospodařující podílové fondy platí, že daňová ztráta je stanovena samostatně za investiční společnost a odděleně za jednotlivé podílové fondy, a dále novela přináší možnost uplatnění vzniklé daňové ztráty podílového fondu v případě přeměny podílového fondu na jinou investiční společnost nebo přeměny investiční společnosti.
- **Zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů**, přináší do § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP legislativně technickou úpravu pojmu „průkaz mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) – průkaz ZTP/P“ na zkrácené označení „průkaz ZTP/P“ a dále pojem „dávky sociální péče“ nahrazuje termínem „dávky osobám se zdravotním postižením“.
- **Zákon č. 353/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 95/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření**. V oblasti stavebního spoření v souvislosti s výše uvedeným vývojem směřujícím k omezení poskytované státní podpory, vyplývají pro oblast daně z příjmů dva důsledky. Prvním z nich je úprava provedená v souladu s příslušným rozhodnutím Ústavního soudu, měnící znění § 4 odst. 1 písm. s) ZDP. S účinností od 1. 1. 2012 stanoví osvobození příspěvků poskytnutých fyzickým osobám dle zákona o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření. Druhým zásadní změnou je zrušení osvobození úroků z vkladů ze stavebního spoření. Napříště platí tedy povinnost k odvedení 15% daně z těchto úroků, jež se projeví pro daňového poplatníka povinností postihnout tyto úroky také v rámci daňového přiznání.

- **Zákon č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev,** ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, zasahuje do právní úpravy výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů, kdy v § 24 odst. 2 písm. y) ZDP přináší změnu týkající se promlčených pohledávek.
- **Zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony** v souvislosti se zvýšením snížené sazby DPH z 10 % na 14% a tím se zvyšujícím daňovým zatížením spotřeby občanů novelizuje ustanovení § 35c ZDP, kdy jednak mění výši daňového zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společné domácnosti na 13 404 Kč a jednak zvyšuje maximální možnou roční výši daňového bonusu na 60 300 Kč. Současně posouvá maximální výši měsíčního daňového bonusu na úroveň 5 025 Kč.
- **Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě** zařazuje do příjmů, které nejsou předmětem daně, dle § 3 odst. 4 písm. a) ZDP také příjem získaný nabytím daru u fyzických osob, které jsou poskytovateli zdravotních služeb. Zákon dále přináší změnu terminologie související s poskytováním zdravotních služeb napříč celým zákonem o daních z příjmů.
- **Zákon č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim** se projeví v právní úpravě neuznatelných výdajů vynaložených k dosažení, zajištění příjmů a jejich udržení, kdy v ustanovení § 25 odst. 1 písm. f) ZDP stanoví jako neuznatelné též náklady spojené s trestem uveřejnění rozsudku.
- **Zákon č. 470/2011 Sb., o nemocenském pojištění** mění ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) ZDP. Předmětem je zrušení daňové neuznatelnosti odměn členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob a v § 22 odst. 1 písm. g) je doplněno, že již není rozhodující, z jakého právního vztahu příjmy plynou.

Závěr

Vzhledem k tomu, že právní úprava daní z příjmů prochází v současné době velmi dynamickým vývojem, došlo v závěru roku 2011 k přijetí některých návrhů, jejichž účinnost je odložena až na 1. leden roku 2013

či později. Současně lze však vzhledem k nestabilnímu vývoji ekonomiky očekávat v příštím roce další novelizace daňové legislativy. Daňová reforma by měla přinést několik zásadních změn:

Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů je průlomovým zákonem s mnoha podstatnými důsledky do ZDP. Mezi nejvýznamnější lze zařadit:

- odstranění osvobození příjmů provozovatelů loterií a jiných podobných her
- zvýšení sazby daně z příjmů fyzických osob na úroveň 19 %
- právní úprava současně stanoví také postup výpočtu daně, a to jako součin základu daně sníženého o nezdánitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně.
- novela ruší tzv. superhrubou mzdu a provádí zjednodušení právní úpravy. Základem daně (dílčím základem daně) u příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků bude pouze příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitek.
- nový § 35bb ZDP přináší pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob další daňové zvýhodnění. Poplatník bude mít nárok uplatnit až 3 000 Kč ročně, a to ve výši jedné dvanáctiny v každém kalendářním měsíci, za něž pobírá příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky. V praxi to bude znamenat, že spolu se slevou na poplatníka (24 840 Kč), bude moci poplatník ročně uplatnit až 27 840 Kč na daňovém zvýhodnění.
- v oblasti daně z příjmů právnických osob se do oblasti osvobození zavádí ustanovení § 19a ZDP, které přináší osvobození příjmů v podobě podílů na zisku a dividend z účasti na akciové společnosti, jakož i na společnosti s ručením omezeným nebo příjmů komanditisty na komanditní společnosti apod.

Zákon č. 428/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření se projeví v ZDP jednak v ustanovení, které se týká poplatníků daně z příjmů právnických osob, do něhož vkládá jako poplatníky též fondy obhospodařované penzijní společností a transformovaný fond, jednak zavádí změny v oblasti osvobození a přináší další drobné úpravy napříč celým zákonem.

Doc. JUDr. Hana Marková, CSc., Mgr. Miroslava Zajíčková

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,

(text označený* bez poznámky – účinnost od 1. 1. 2013)

ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., nálezu ÚS č. 145/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., RS/04 2008, RS/06 2008, zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., **zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 119/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., a zákona č. 458/2011 Sb.** (ustanovení účinná od 1. 1. 2012).

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁷⁾ a upravuje

- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob.

ČÁST PRVNÍ DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

§ 2

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby (dále jen „poplatníci“).

(2) Poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

(3) Poplatníci neuvedení v odstavci 2 nebo ti, o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (§ 22). Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

(4) Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

§ 3

Předmět daně z příjmů fyzických osob

(1) Předmětem daně z příjmů fyzických osob (dále jen „daň“) jsou

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z pronájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10).

(2) Příjmem ve smyslu odstavce 1 se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.

(3) Nepeněžní příjem se oceňuje podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(4) Předmětem daně nejsou

- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, který upravuje podmínky převodu majetku státu na jiné osoby¹⁾, zděděním²⁾ nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva, s výjimkou příjmů z nich plynoucích a s výjimkou darů přijatých v souvislosti s výkonem činnosti podle § 6 nebo s podnikáním, anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností; předmětem daně u fyzických osob, provozujících školy a školská zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat, nebo ohrožených druhů zvířat, a u fyzických osob, které jsou poskytovateli zdravotních služeb, není příjem získaný nabytím daru v souvislosti s provozováním těchto činností.
- úvěry a půjčky s výjimkou
 - příjmu, který věřitel nabyl z vrácené půjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této půjčky nebo úvěru, a to ve výši rovnající se rozdílu mezi příjmem plynoucím z vrácení půjčky nebo úvěru a cenou, za kterou byla pohledávka postoupena,
 - příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směny, kterou je hrazena pohledávka,
- příjmy z rozšíření nebo zrušení společného jmění manželů^{1b)},
- příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění priznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit^{1c)},
- příjem plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 2, který vypořádává s domácími pracemi v zahraničí, nebo poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3, který vypořádává s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au pair).
- příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele^{1e)},
- příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku podle velikosti jejich podílů^{1d)}, příjmy z vypořádání společného jmění manželů^{4e)},
- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny.

§ 4

Osvobození od daně

- (1) Od daně jsou osvobozeny
- a) příjmy z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem. Obdobně se postupuje také u příjmů z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší dvou let a použije-li získané prostředky na uspokojení bytové potřeby. Pro osvobození příjmů plynoucích manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje tohoto bytu nebo domu, pokud je nebo byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a to do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejícího pozemku, uskutečněného v době do 2 let od nabytí, a z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejících pozemků, uskutečněného v době do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od nabytí nebo po 2 letech od vyřazení z obchodního majetku,
- b) příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor neuvedených pod písmenem a), přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem dobu pěti let. V případě, že jde o prodej nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manžel (manželkou), zkracuje se doba pěti let o dobu, po kterou byla nemovitost prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele nebo zůstavitelů, pokud nemovitost byla nabývána postupným děděním v řadě přímé nebo manžel (manželkou). Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor včetně nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor uvedených v odstavci 1 písm. g), pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje nemovitostí, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od nabytí, a z budoucího prodeje nemovitostí, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po pěti letech od nabytí nebo po pěti letech od vyřazení z obchodního majetku. V případě prodeje pozemku nabytého prodávajícím od pozemkového úřadu výměnou v rámci pozemkových úprav podle zvláštního právního předpisu⁸⁷⁾, se doba 5 let zkracuje o dobu, po kterou prodávající vlastnil původní pozemek, který byl směněn, a tato doba se započítává i do doby, která běží od vyřazení smněného pozemku z obchodního majetku,
- c) příjmy z prodeje movitých věcí. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku. Osvobození se nevztahuje rovněž na příjmy z prodeje movitých věcí, včetně příjmů z prodeje movitých věcí uvedených v odstavci 1 písm. g), pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku,
- d) přijatá náhrada škody včetně úmrtného a příspěvku na pohřeb podle zvláštních právních předpisů³⁾, náhrada nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku a plnění z pojištění odpovědnosti za škody, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti v době vzniku škody, nebo přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku sloužícím v době vzniku škody k pronájmu a kromě plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností poplatníka a za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s pronájmem,
- e) příjem podle § 7 plynoucí dlužníkovi ve zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace podle insolvenčního zákona, a ve zdaňovacím období následujícím bezprostředně po zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace, pokud v něm nedošlo ke skončení reorganizace,
- f) cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže, nebo z reklamního slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii podle zvláštního právního předpisu¹²⁾, cena ze sportovní soutěže v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u poplatníků, u nichž je sportovní činnost podnikáním (§ 10 odst. 8), a ocenění v oblasti kultury podle zvláštních právních předpisů^{12a)}. Cena z veřejné soutěže a obdobná cena plynoucí ze zahraničí je však od daně osvobozena zcela, pokud byla v plné výši darována příjemcem na účely uvedené v § 15 odst. 1,
- g) náhrady přijaté v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů²⁾, příjmy z prodeje nemovitostí, movitých věcí nebo cenných papírů vydaných podle zvláštních právních předpisů²⁾, příspěvek (příspěvek) k důchodu podle zvláštních právních předpisů^{2c)} nebo úroky ze státních dluhopisů vydaných v souvislosti s rehabilitačním řízením o nápravách křivd. Příjmy z prodeje nemovitostí vydaných v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů²⁾ jsou osvobozeny i v případě, jestliže v době mezi nabytím a prodejem nemovitosti došlo k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením nemovitosti podle velikosti jejich podílů¹⁴⁾ nebo jestliže byly byty nebo nebytové prostory vymezeny jako jednotky podle zvláštního právního předpisu,
- h) příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění⁴²⁾, důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, státní sociální podpory⁴⁴⁾, peněžní pomoci obětem trestné činnosti podle zvláštního zákona^{44a)}, sociálního zabezpečení⁴⁵⁾, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti⁴⁶⁾ a všeobecného zdravotního pojištění⁴⁷⁾, plnění z pojistné smlouvy o pojištění důchodu podle zákona upravujícího důchodové spoření,* a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjmy ve formě pravidelně vyplácených důchodů nebo penzí, je od daně osvobozena z úhrnu těchto příjmů pouze částka ve výši 36násobku minimální mzdy³⁹⁾, která je platná k 1. lednu kalendářního roku ročně, do níž se však nezahrnuje výše příplatku nebo příspěvku k důchodu podle zvláštních právních předpisů^{2c)},
- ch) příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti nebo náhrada za tento příjem podle zákona o rodině nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí,
- i) dávky (příspěvky) sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, sociální služby, dávky státní sociální podpory, příspěvky z veřejných rozpočtů a státní dávky upravené zvláštními předpisy nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí, příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách⁴⁹⁾, a to do výše poskytovaného příspěvku, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou, u níž se nevyžaduje registrace podle zákona o sociálních službách⁴⁹⁾; jde-li však o péči o jinou osobu než osobu blízkou, je od daně měsíčně osvobozena z úhrnu maximálně částka do výše příspěvku pro osobu se IV. stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách⁴⁹⁾,
- j) odměny vyplácené zdravotní správou dárčům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu,
- k) stipendia^{2a)} ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce, stipendia z prostředků právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy, anebo obdobná plnění ze zahraničí, podpory a příspěvky z prostředků nadací, nadačních fondů a občanských sdružení⁴⁸⁾ včetně obdobných plnění poskytovaných ze zahraničí a nepeněžního plnění, sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu kulturních a sociálních potřeb^{2b)} nejbližším pozůstalým a sociální výpomoci nejbližším pozůstalým ze sociálního fondu (zisku po zdanění) za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb majících charakter příjmů podle § 6 a z 9,
- l) plnění z pojištění osob s výjimkou plnění pro případ dožití z pojištění pro případ dožití, plnění pro případ dožití z pojištění pro případ smrti nebo dožití a plnění pro případ dožití z důchodového pojištění a s výjimkou jiného příjmu z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy,
- l) příjem z
1. penze vyplácené z penzijního připojištění se státním příspěvkem, penze z penzijního pojištění a důchod z pojištění pro případ dožití s výplatou důchodu, a to z pojištění pro případ dožití, pro

- případ smrti nebo dožití a z důchodového pojištění, u kterých není vymezeno období jejich pobírání.
2. invalidní penze z penzijního připojištění se státním příspěvkem na dobu určitou, invalidní penze na určenou dobu a jednorázové pojistné pro penzi podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
 3. jiná plnění z pojištění osob, s výjimkou jednorázových plnění, odkupného nebo odbytného a penze z penzijního pojištění a z pojištění pro případ dožití, a to z pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití, z důchodového pojištění a z doplňkového penzijního spoření, u kterých je vymezeno období jejich pobírání, a s výjimkou jiného příjmu z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy.*
- m) plnění poskytovaná ozbrojenými silami vojákům v základní (náhradní) službě^{3a)}, žákům škol, kteří nejsou vojáci v činné službě³⁾, vojákům v záloze povoláním na cvičení a vojákům v aktivní záloze dobrovolně podle zvláštních právních předpisů^{3a)},
 - n) kázeňské odměny poskytované příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů³⁾, odchodné u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů³⁾,
 - o) zrušeno,
 - p) plnění poskytovaná občanům v souvislosti s výkonem civilní služby⁴⁾,
 - q) příjem získaný ve formě dávek z úrazového pojištění podle zvláštních právních předpisů upravujících úrazové pojištění⁴⁾.*
- * Redakční poznámka: účinnost od 1. 1. 2013.
- r) příjmy z převodu členských práv družstva, z převodu majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů neuvedených pod písmenem w), přesahuje-li doba mezi nabytím a převodem dobu 5 let. Doba 5 let mezi nabytím a převodem členských práv družstva, majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾ nebo účasti na obchodní společnosti se zkracuje o dobu, po kterou poplatník byl společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva před přeměnou této společnosti nebo družstva. Jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c, doba 5 let mezi nabytím a převodem se nepřerušuje při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti. Osvobození se nevztahuje na příjmy z převodu členských práv družstva, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů, pokud byly pořízeny z obchodního majetku poplatníka, a to do 5 let po ukončení jeho podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího převodu členských práv družstva, z převodu dalšího podílu na transformovaném družstvu, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů v době do 5 let od nabytí, a z budoucího převodu členských práv družstva, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů pořízených z jeho obchodního majetku, pokud příjmy z tohoto převodu plynou v době do 5 let od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka, i když smlouva o převodu bude uzavřena až po 5 letech od nabytí nebo od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti,
 - s) příspěvek fyzickým osobám poskytovaný podle zákona upravujícího stavební spoření a státní podporu stavebního spoření^{4a)},
 - t) dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obcí, krajů, státních fondů, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti podle zvláštního právního předpisu¹²⁴⁾, podpory z Vinařského fondu, z přidělených grantů nebo příspěvek ze státního rozpočtu poskytnutý podle zvláštního právního předpisu^{13c)} a nebo dotace, granty a příspěvky z prostředků Evropských společenství, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy (§ 24 odst. 10), s výjimkou dotací a příspěvků, které jsou účtovány do příjmů (výnosů) podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾,
 - u) příjem získaný formou nabytí vlastnictví k bytu jako náhrady za uvolnění bytu, a dále náhrada (odstupné) za uvolnění bytu, vyplacená uživateli bytu za podmínky, že poplatník náhradu (odstupné) použil nebo použije na uspokojení vlastní bytové potřeby nejpozději do jednoho roku následujícího po roce, v němž náhradu (odstupné) přijal. Tento příjem je osvobozen i v případě, že částku odpovídající náhradě (odstupnému) vynaložil na obstarání bytové potřeby v době jednoho roku před jejím obdržení. Přijetí náhrady (odstupného) oznámí poplatník správci daně do konce zdaňovacího období, ve kterém k jejímu přijetí došlo. Obdobně se postupuje i u příjmů z úplatného převodu práv a povinností spojených s členstvím v družstvu,

- pokud v souvislosti s tímto převodem bude zrušena nájemní smlouva k bytu, použije-li poplatník získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby; obdobně se postupuje také u příjmů z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší dvou let a použije-li získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby,
- v) úrokové příjmy poplatníků uvedených v § 2 odst. 3, které jim plynou z dluhopisů vydávaných v zahraničí poplatníky se sídlem v České republice nebo Českou republikou,
 - w) příjmy z prodeje cenných papírů, přesáhne-li doba mezi nabytím a převodem těchto cenných papírů při jejich prodeji dobu 6 měsíců, a dále příjmy z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, přesáhne-li doba mezi nabytím podílového listu a dnem vyplacení podílu dobu 6 měsíců. Osvobození se vztahuje pouze na osoby, jejichž celkový přímý podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech společnosti nepřevyšoval v době 24 měsíců před prodejem cenných papírů 5 %. Doba 6 měsíců mezi nabytím a převodem cenného papíru u téhož poplatníka se nepřerušuje při sloučení nebo splynutí podílových fondů nebo při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje cenných papírů, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a na příjmy z kapitálového majetku. Osvobození se nevztahuje na příjmy z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, který byl nebo je zahrnut do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Při výměně akcií emitentem za jiné akcie o celkové stejné jmenovité hodnotě se doba 6 měsíců mezi nabytím a převodem cenných papírů u téhož poplatníka nepřerušuje; obdobně se postupuje i při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c. Osvobození se nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje cenných papírů, uskutečněného v době do 6 měsíců od nabytí, a z budoucího prodeje cenných papírů, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 6 měsících od nabytí nebo po 6 měsících od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Obdobně se postupuje u příjmů plynoucích jako protiplnění menšinovým akcionářům při uplatnění práva hlavního akcionáře na výkup účastnických cenných papírů podle zvláštního právního předpisu^{13d)}. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby,
 - x) příjmy plynoucí z odpisu závazků při reorganizaci nebo při oddlužení provedeném podle zvláštního právního předpisu^{19a)},
 - y) příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně⁴⁹⁾, orgánem sociálního zabezpečení⁵⁰⁾ a příjmy z penále z přeplatků pojistného, které příslušná zdravotní pojišťovna vrátila po uplynutí lhůty stanovené pro rozhodnutí o přeplatku pojistného⁵¹⁾,
 - z) příjmy plynoucí ve formě daru přijatého v souvislosti s podnikáním nebo jinou samostatnou výdělečnou činností jako reklamního předmětu opatřeného obchodním jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto daru, jehož hodnota nepřesahuje 500 Kč,
 - za) příjmy nabyvatele bytu, garáže a ateliéru, popřípadě spoluvlastnického podílu na nebytovém prostoru, přijaté v souvislosti se vzájemným vypořádáním prostředků podle § 24 odst. 7 a 8 zákona o vlastnictví bytů⁶⁰⁾,
 - zb) příjmy plynoucí ve formě povinného výtisku na základě zvláštního právního předpisu^{64a)} a ve formě autorské rozmnoženiny, v počtu obvyklém, přijaté v souvislosti s užitím předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským,
 - zc) příjmy plynoucí jako náhrada za věcné břemeno vzniklé ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu podle zvláštního právního předpisu a příjmy plynoucí jako náhrada za vyvlastnění na základě zvláštního právního předpisu^{6c)},
 - zd) kursový zisk při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na zahraničním trhu obdobně regulovanému trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují,
 - ze) plnění poskytované v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby podle zvláštního právního předpisu^{4b)},

- zf) příjmy plynoucí ve formě darů poskytnutých pro provoz zoologické zahrady, jejíž provozovatel je držitelem platné licence,⁴ⁱ⁾ a darů poskytnutých fyzickým osobám pro poskytování veřejných kulturních služeb,
- zg) příjmy vlastníka bytu nebo nebytového prostoru
1. plynoucí jako důsledek úhrady výdajů (nákladů) na opravy, údržbu a technické zhodnocení společných částí domu s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu o vlastnictví bytů⁶⁰⁾ ve věcném plnění, pokud tak vyplývá ze smlouvy o výstavbě dalšího bytu, nebo nebytového prostoru, popřípadě jejich částí za předpokladu, že se vlastníci bytů a nebytových prostorů v domě písemně dohodnou o úhradě uvedených nákladů a výdajů jinak, než podle výše spoluvlastnických podílů na společných částech domu, nebo tak stanoví zvláštní právní předpis⁶⁰⁾,
 2. plynoucí jako důsledek úhrady výdajů (nákladů) na opravy, údržbu a technické zhodnocení společných částí domu s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu o vlastnictví bytů⁶⁰⁾ jiným vlastníkem bytu nebo nebytového prostoru v domě ve věcném plnění, a to ve výši rozdílu převyšujícího povinnost vlastníka bytu nebo nebytového prostoru v domě hradit uvedené náklady a výdaje podle velikosti spoluvlastnického podílu na společných částech domu, za předpokladu, že se vlastníci bytů a nebytových prostorů v domě písemně dohodnou o úhradě uvedených nákladů a výdajů jinak, než podle výše spoluvlastnických podílů na společných částech domu, nebo tak stanoví zvláštní právní předpis⁶⁰⁾,
- zh) příjem plynoucí z doplatku na dorovnání¹³¹⁾ při přeměně, výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, na který vznikl společníkovi nárok v souladu se zvláštním právním předpisem¹³¹⁾, je osvobozen, vztahuje-li se k
1. akciím, u nichž doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny, výměny podílů, fúze společností nebo rozdělení společnosti přesáhla dobu 6 měsíců. Osvobození se nevztahuje k akciím, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to po dobu 6 měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
 2. podílů na obchodní společnosti, u něhož doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny, výměny podílů, fúze společností nebo rozdělení společnosti přesáhla dobu 5 let. Osvobození se nevztahuje k podílům, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to po dobu 5 let od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- zi) náhrady (příspěvky) pobytových výloh poskytované orgány Evropské unie zaměstnancům (národním expertům) vyslaným k působení do institucí Evropské unie,
- zj) naturální plnění poskytovaná prezidentu republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁹⁾ a bývalému prezidentu republiky podle zákona o zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce,
- zk) příjem plynoucí ve formě daňového bonusu (§ 35c),
- zl) odměny, odchodné, starobní důchod, důchod, příspěvky, naturální plnění a náhrady výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie poslanci nebo bývalému poslanci Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky, dále zaopatření a náhrady výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie pozůstalému manželovi nebo manželce nebo registrovanému partnerovi nebo partnerce a nezaopatřeným dětem v případě úmrtí poslance Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky,
- zm) výnosy z prostředků rezerv uložených na zvláštním vázaném účtu v bance podle zvláštního právního předpisu^{22a)}, stanou-li se příjmem zvláštního vázaného účtu podle zvláštního právního předpisu^{22a)}.
- zn) zrušen.
- (2) Doba mezi nabytím a prodejem podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se nepřerušuje, pokud v době mezi nabytím a prodejem došlo
 - a) k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky domu včetně příslušné poměrné části společných prostor nebo rodinného domu včetně souvisejících pozemků, rozdělením podle velikosti jejich podílů,
 - b) k tomu, že v budově byly byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky podle zvláštního právního předpisu⁶⁰⁾,
 - c) k zániku nebo vypořádání společného jmění manželů⁴⁸⁾,
 - d) k rozdělení pozemku.
 - (3) Osvobození pravidelně vyplácených důchodů a penzí uvedených v odstavci 1 písm. h) se nepoužije v případě, kdy součet příjmů podle § 6 a dílčích základů daně podle § 7 a 9 u poplatníka přesáhne ve zdaňovacím období částku 840 000 Kč. Do příjmů podle § 6 se pro účely

tohoto ustanovení nezahrnují příjmy od daně osvobozené, ani příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

(4) Obchodním majetkem se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek a jiných práv a peněz) ocenitelných jiných hodnot, které jsou ve vlastnictví poplatníka a o kterých bylo nebo je účtováno anebo jsou nebo byly uvedeny v evidenci majetku a závazků pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů (dále jen „daňová evidence“). Dnem vyřazení majetku z obchodního majetku poplatníka se rozumí den, kdy poplatník o tomto majetku naposledy účtoval²⁰⁾ nebo jej naposledy uváděl v daňové evidenci.

§ 5

Základ daně a daňová ztráta

(1) Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.

(2) U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů uvedených v § 6 až 10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů s použitím ustanovení odstavce 1.

(3) Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích přesáhnou výdaje příjmy uvedené v § 7 a 9, je rozdíl ztrátou. O ztrátu upravenou podle § 23 (dále jen „daňová ztráta“) se sníží úhrn dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 s použitím ustanovení odstavce 1. Tuto daňovou ztrátu nebo její část, kterou nelze uplatnit při zdanění příjmů ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, lze odečíst od úhrnu dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 v následujících zdaňovacích obdobích podle § 34. Daňovou ztrátu (nebo její část), kterou neodečetl od svého základu daně zůstavitel s příjmy podle § 7 nebo 9, může odečíst od základu daně dědic, bude-li dědic pokračovat v činnosti zůstavitele nejpozději do 6 měsíců po jeho smrti; daňovou ztrátu lze odečíst od základu daně nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po zdaňovacím období, za které se daňová ztráta vyměňuje.

(4) Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31. dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy a sražené zálohy z těchto příjmů plátcem daně podle § 38h se započítají u poplatníka na daňovou povinnost až v tom zdaňovacím období, ve kterém budou vyplaceny nebo obdrženy. Obdobně se postupuje při stanovení základu daně a při evidenci příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

(5) Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, pro které je dále stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně, pokud § 36 odst. 7 nestanoví jinak.

(6) O příjem zahrnutý do základu daně (dílčího základu daně) v předchozích zdaňovacích obdobích, který byl vrácen, se sníží příjmy (výnosy) anebo se zvýší výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo, za předpokladu, že pro jeho vrácení existuje právní důvod a vrácení příjmů není zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjištění základu daně (dílčího základu daně) podle § 7 a 9. Obdobným způsobem se postupuje v případě výdajů (nákladů) uplatněných jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, při nedodržení stanovených podmínek pro jejich uplatnění jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Jedná-li se o částky uplatněné jako výdaj (náklad) v předchozích zdaňovacích obdobích, u kterých existuje právní důvod k jejich vrácení příjemcem, zvyšují se o tyto částky příjmy (výnosy) nebo se sníží výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, kdy odpadl právní důvod k jejich uplatnění, za předpokladu, že vrácení nebylo zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjišťování základu daně (dílčího základu daně) podle § 7 a 9. O příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků zahrnutý v předchozích zdaňovacích obdobích do dílčího základu daně (základu pro výpočet zálohy na daň), k jehož vrácení existuje právní důvod, se sníží u poplatníka příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků v kalendářním měsíci, popř. v následujících kalendářních měsících ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo.

(7) U poplatníka s příjmy podle § 7 a 9 se přihlídnou i k zásobám pořízeným v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž zahájil činnost, nebo k zásobám získaným z dědictví po zůstaviteli, který měl příjmy

podle § 7 nebo § 9, pokud bude dědic pokračovat v činnosti zůstavitele nejpozději do šesti měsíců po jeho smrti. Totéž platí obdobně i pro jiné nezbytně vynaložené výdaje spojené se zahájením činnosti.

(8) Při přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci se postupuje podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví se postupuje podle přílohy č. 3 k tomuto zákonu.

(9) Pro poplatníky uvedené v § 2 se hodnotou pohledávky rozumí jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena u pohledávky nabyté postoupením a u pohledávky nabyté děděním nebo darem cena zjištěná ke dni jejího nabytí podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)}. U poplatníků, kteří jsou plátcí daně z přidané hodnoty nebo jimi byli v době vzniku pohledávky, se jmenovitá hodnota pohledávky snižuje o výši daně z přidané hodnoty, pokud byla splněna vlastní daňová povinnost na výstupu.

(10) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvyšuje o

- a) částku závazku, který zanikl jinak než jeho splněním, započtením, splnutím práva s povinností u jedné osoby, dohodou mezi věřitelem a dlužníkem, kterou se dosavadní závazek nahrazuje závazkem novým, a narovnáním podle zvláštního právního předpisu⁸⁸⁾. Toto se nevztahuje na závazky ze smluvních pokut, úroků z prodlení, poplatků z prodlení a jiných sankcí,
- b) hodnotu záloh, které jsou výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci, nedošlo-li k vyúčtování celkového závazku v tom zdaňovacím období, ve kterém byly zálohy uhrazeny,
- c) příjem plynoucí poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, ze směnky, kterou je hrazena pohledávka, jedná-li se o příjem, který je předmětem daně podle § 3,
- d) částku ve výši ocenění nepeněžitěho vkladu sníženou o výši vkladu, která je vyplácena obchodní společností společníkovi nebo družstvem členovi družstva.

(11) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se snižuje o hodnotu záloh uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci, o které se zvýšil základ daně podle odstavce 10, ve zdaňovacím období, ve kterém byl vyúčtován celkový závazek.

§ 6

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

(1) Příjmy ze závislé činnosti jsou

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
- b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce a příjmy za práci likvidátorů,
- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmen a) až c) nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.

(2) Poplatník s příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků je dále označen jako „zaměstnanec“, plátce příjmu jako „zaměstnavatel“. Zaměstnavatelem je i poplatník uvedený v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3, u kterého zaměstnanci vykonávají práci podle jeho příkazů, i když příjmy za tuto práci jsou na základě smluvního vztahu vypláceny prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. Z hlediska dalších ustanovení zákona se takto vyplácený příjem považuje za příjem vyplácený poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3. V případech, že v úhradách zaměstnavatele osobě se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí je obsažena i částka za zprostředkování, považuje se za příjem zaměstnance nejméně 60 % z celkové úhrady.

(3) Příjmy podle odstavce 1 se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo osoba, na kterou přešlo příslušné právo podle zvláštních předpisů^{4b)}, a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné za

městnavatelem za zaměstnance, kteří jsou poplatníky z příjmů ze závislé činnosti. Příjmem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnutá práva, služby nebo věci, kromě bytu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí, nižší, než je cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu^{1a)}, nebo cena, kterou účtuje jiným osobám, jakož i částka stanovená podle odstavce 6.

(4) Příjmy zúčtované nebo vyplacené zaměstnavatelem se sídlem nebo bydlištěm na území České republiky a příjmy od plátců daně vymezených v § 38c jsou po zvýšení podle odstavce 13 samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou sazbou daně podle § 36 odst. 2, jedná-li se o příjmy podle odstavce 1 písm. a) a d) a podle odstavce 10, jejichž úhrnná výše před zvýšením podle odstavce 13 u téhož zaměstnavatele nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 5 000 Kč. To platí u příjmů zúčtovaných nebo vyplacených zaměstnavatelem, u kterého zaměstnanec nepodepsal prohlášení k dani podle § 38k odstavce 4 nebo 5.

(5) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 4 ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílním základem daně) podle § 5 odst. 2.

(6) Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o najaté vozidlo, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupí vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel používaných pro služební i soukromé účely. Vstupní cenou vozidla se pro účely tohoto ustanovení rozumí vstupní cena uvedená v § 29 odst. 1 až 9.

(7) Za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4, dále nejsou

- a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem⁵⁾ pro zaměstnance zaměstnavatele, který je uveden v § 109 odst. 3 zákoníku práce, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách; jiné a vyšší náhrady, než stanoví tento zvláštní právní předpis, jsou zdaňovatelné příjmem podle odstavce 1,
- b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem^{5a)}, včetně nákladů na udržování osobních ochranných a pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, jakož i hodnota poskytovaných stejnokrojů, včetně příspěvků na jejich udržování, dále hodnota pracovního oblečení, určeného zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání, včetně příspěvků na jeho udržování,
- c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel,
- d) náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce.

(8) Hradí-li zaměstnavatel zaměstnanci výdaje (náhrady) podle odstavce 7 písm. b) až d) paušální částkou, považují se tyto výdaje za prokázané do výše paušálu stanoveného zvláštními předpisy nebo paušálu uvedeného v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpise zaměstnavatele, v pracovní nebo jiné smlouvě za předpokladu, že výše paušálu byla zaměstnavatelem prokazatelně stanovena na základě kalkulace skutečných výdajů. Stejným způsobem postupuje zaměstnavatel při stanovení paušálu v případech, kdy dojde ke změně podmínek, za nichž byl paušál stanoven. Jde-li o paušál za použití vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce zaměstnance, které by jinak byly odpisovány, uzná se jen do výše, v jaké by zaměstnavatel uplatňoval odpisy srovnatelného hmotného majetku při rovnoměrném odpisování v dalších letech odpisování.

(9) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny

- a) nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na rekvalifikaci za-

- městnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost¹³³⁾; toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem, jakož i na další peněžní plnění poskytovaná v této souvislosti zaměstnancům,
- b) hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů,
- c) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- d) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb^{6a)}, ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve formě možnosti používat rekreační, zdravotnická a vzdělávací zařízení, předškolní zařízení, závodní knihovny, tělovýchovná a sportovní zařízení nebo ve formě příspěvku na kulturní pořady a sportovní akce; jde-li však o poskytnutí rekreace včetně zájezdů, je u zaměstnance z hodnoty nepeněžního plnění od daně osvobozena v úhrnu nejvýše částka 20 000 Kč za kalendářní rok. Jako plnění zaměstnavatele zaměstnanci se posuzuje i plnění poskytnuté pro rodinné příslušníky zaměstnance,
- e) zvýhodnění poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek,
- f) příjmy ze závislé činnosti vykonávané na území České republiky, plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 3 od zaměstnavatelů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, pokud časové období související s výkonem této činnosti nepřesáhne 183 dnů v jakémkoliv období 12 měsíců po sobě jdoucích; osvobození se nevztahuje na příjmy z osobně vykonávané činnosti umělců, sportovců, artistů a spoluúčinkujících osob vystupujících na veřejnosti a na příjmy z činností vykonávaných ve stále provozovně (§ 22 odst. 2),
- g) hodnota nepeněžních darů poskytovaných z fondu kulturních a sociálních potřeb podle příslušného předpisu^{6a)}, u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, hodnota nepeněžních darů poskytovaných za obdobných podmínek ze sociálních fondů nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění, anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to až do úhrnné výše 2 000 Kč ročně u každého zaměstnance,
- h) peněžní plnění za výstrojí a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil a naturalní náležitosti poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾ zvláštní požitky poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštního právního předpisu^{6b)} a úhrada majetkové újmy podle zvláštního právního předpisu.^{6c)}
- ch) náhrady za ztrátu na služebním příjmu (platu) poskytované příslušníkům bezpečnostních sil a bezpečnostních sborů podle právních předpisů,³⁾
- i) hodnota přechodného ubytování, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, a to maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně,
- j) mzdové vyrovnání vyplácené podle zvláštních předpisů^{6d)} ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění,
- k) náhrada za ztrátu na důchodu přiznaná podle zákoníku práce za dobu před 1. lednem 1989 a vyplácená po 31. prosinci 1992,
- l) peněžní zvýhodnění plynoucí zaměstnancům v souvislosti s poskytováním bezúročných půjček nebo půjček s úrokem nižším, než je obvyklá výše úroku, z fondu kulturních a sociálních potřeb podle zvláštního předpisu^{6a)} a u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, ze sociálního fondu nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění, jedná-li se o návratné půjčky poskytnuté zaměstnanci na bytové účely do výše 100 000 Kč nebo k překlenutí tíživé finanční situace do výše 20 000 Kč k překlenutí tíživé finanční situace,
- m) zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný v cizí měně podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů^{6e)} vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí,
- n) odstupné podle vyhlášky č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpů-
- sobilých k dosavadní práci, vyplácené pracovníkům přeřazeným nebo uvolněným ze zdravotních důvodů pro pracovní riziko, nemoc z povolání, pracovní úraz nebo onemocnění vznikající nebo se zhoršující vlivem pracovního prostředí,
- o) příjmy do výše 500 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav⁶⁵⁾, za předpokladu, že tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb^{2b)} nebo ze sociálního fondu za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění (a u zaměstnavatelů, kteří nevytvořili zisk), na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů,
- p) platba zaměstnavatele v celkovém úhrnu nejvýše 24 000 Kč ročně jako
1. příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu^{9a)} nebo u penzijní společnosti, příspěvek zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti,*
 2. příspěvek na penzijní pojištění poukázaný ve prospěch jeho zaměstnance na penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, na základě smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem a institucí penzijního pojištění, nebo na základě jinak sjednané účasti zaměstnance na penzijním pojištění, za podmínky, že byla sjednána výplata plnění z penzijního pojištění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, a dále za podmínky, že právo na plnění z penzijního pojištění má zaměstnanec, a v případě smrti zaměstnance jiná osoba, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na penzijní pojištění, nebo
 3. příspěvek na pojistné, které hradí zaměstnavatel pojišťovně za zaměstnance na jeho pojištění pro případ dožití nebo pro případ smrti nebo dožití, nebo na důchodové pojištění, a to i při sjednání dřívějšího plnění v případě vzniku nároku na starobní důchod, nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, nebo v případě, stane-li se zaměstnanec invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění, nebo v případě smrti (dále jen „soukromé životní pojištění“), na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zákona upravujícího pojištnictví, nebo jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu, za podmínky, že ve smlouvě byla sjednána výplata pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, a dále za podmínky, že právo na plnění z pojistných smluv soukromého životního pojištění má pojištěný zaměstnanec, a je-li pojistnou událostí smrt pojištěného, osoba určená podle zákona upravujícího pojistnou smlouvu, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na pojistné,
- r) naturalní plnění poskytované podle zvláštních právních předpisů^{6g)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům,
- s) náhrada prokázaných výdajů poskytovaná podle zvláštních právních předpisů^{6e)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, jde-li o
1. výdaje na leteckou dopravu při tuzemských cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „tuzemská cesta“),
 2. výdaje na dopravu při zahraničních cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „zahraniční cesta“),
 3. výdaje na stravování při tuzemských cestách,
 4. výdaje na stravování a některé další výdaje při zahraničních cestách,
 5. výdaje na ubytování při tuzemských cestách,
 6. výdaje na ubytování při zahraničních cestách,
 7. výdaje na přechodné ubytování v místě sídla orgánu, v němž vykonává funkci,
 8. výdaje na odborné a administrativní práce,
 9. výdaje na činnost průvodce nebo osobního asistenta,
 10. výdaje na dopravu veřejnými hromadnými dopravními prostředky soudci při tuzemských cestách,
- t) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů^{47a)}, do výše minimálního nároku určeného zvláštním právním předpisem upravujícím pracovní právní vztahy^{47b)},

u) částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením příspěvku na pojistné (připojištění) ve prospěch zaměstnance, jakož i částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitého plnění zaměstnanci.

(10) Funkčními požitky jsou

a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců¹³⁸⁾, s výjimkou platu náležejícího prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce,

b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

(11) Za funkční požitek se nepovažují příjmy znalců a tlumočníků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů⁶⁰⁾.

(12) Ustanovení odstavců 6, 7, 8 a 9 se použijí obdobně i pro plnění poskytovaná v souvislosti s výkonem funkce.

(13) Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, s výjimkou uvedenou v odstavcích 4 a 5, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů²¹⁾ povinen platit zaměstnavatel (dále jen „povinné pojistné“); částka odpovídající povinnému pojistnému se při výpočtu základu daně připočte k příjmu ze závislé činnosti nebo funkčnímu požitku i u zaměstnance, u kterého povinnost platit povinné pojistné zaměstnavatel nemá. Zaměstnancem, u kterého povinnost platit povinné pojistné zaměstnavatel nemá, se rozumí zaměstnanec, u něhož se odvod povinného pojistného neřídí právními předpisy České republiky, nebo zaměstnanec, na kterého se zcela nebo částečně vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu. Povinné pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Při výpočtu základu daně podle věty první se při stanovení částky povinného pojistného nepřihlíží ke slevám nebo k mimořádným slevám na pojistném u zaměstnavatele a ani k jiným částkám, o které si zaměstnavatel snižuje odvody povinného pojistného.

(14) Jedná-li se o příjem plynoucí ze zdrojů v zahraničí, je u poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 základem daně jeho příjem ze závislé činnosti nebo za výkon funkce vykonávané ve státě, s nímž Česká republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 13 a snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí. Je-li závislá činnost nebo funkce vykonávaná ve státě, s nímž Česká republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, je u poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 základem daně jeho příjem ze závislé činnosti nebo za výkon funkce vykonávané v tomto státě, zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 13; tento příjem lze snížit o daň zaplacenou z tohoto příjmu ve státě, s nímž Česká republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, a to pouze v rozsahu, ve kterém nebyla započtena na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f v bezprostředně předchozím zdaňovacím období. Přitom se musí jednat o nezapočtenou daň z příjmů, které se zahrnují do základu daně.

(15) Jedná-li se o příjem ze závislé činnosti nebo o funkční požitek plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3 ze zdrojů na území České republiky (§ 22), z něhož se daň vybírá srážkou sazbou daně podle § 36, postupuje se při stanovení samostatného základu daně podle odstavce 13.

(16) Příjmy ze závislé činnosti a nebo funkční požitky zúčtované zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance ve zdaňovacím období a vyplacené zaměstnanci nebo jím obdržené až po 31. lednu po uplynutí tohoto zdaňovacího období, se při zahrnutí do základu daně podle § 5 odst. 4 zvyšují o povinné pojistné, které byl z těchto příjmů v době jejich zúčtování povinen platit zaměstnavatel.

(17) Institucí penzijního pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění bez ohledu na jeho právní formu, který je

- a) provozován na principu fondového hospodaření,
- b) zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁶⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a
- c) povolen a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie, Norsku nebo Islandu a podléhá dohledu příslušných orgánů v tomto státě.

§ 7

Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti

(1) Příjmy z podnikání jsou

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství⁷⁾,
- b) příjmy ze živnosti⁸⁾,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

(2) Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, jsou

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému⁹⁾, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- c) příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾,
- d) příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu^{19a)},
- e) příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.

(3) Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavcích 1 a 2 s výjimkou uvedenou v odstavci 6. Tyto příjmy se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení s výjimkou příjmů uvedených v odstavci 1 písm. d). Pro zjištění základu daně (dílčího základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33. Příjmy uvedené v § 22 odst. 1 písm. c), f) a písm. g) bodech 1 a 2 plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 3 jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Základem daně (dílčím základem daně) společníka veřejné obchodní společnosti je část základu daně veřejné obchodní společnosti stanoveného podle § 23 až 33. Tato část základu daně se stanoví ve stejném poměru, jako je rozdělován zisk podle společenské smlouvy, jinak rovným dílem^{9b)}. Vykáže-li podle § 23 až 33 veřejná obchodní společnost ztrátu, rozděluje se na společníka část této ztráty stejně jako základ daně. Při stanovení základu daně společníka veřejné obchodní společnosti se nepřihlíží k ustanovení věty první § 18 odst. 9.

(5) U poplatníka, který je komplementářem komanditní společnosti, je součástí základu daně část základu daně nebo daňové ztráty komanditní společnosti určená ve stejném poměru, jakým je rozdělován zisk nebo ztráta komanditní společnosti na tohoto komplementáře podle zvláštního právního předpisu^{9c)}.

(6) Příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize plynoucí ze zdrojů na území České republiky jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36) za předpokladu, že jde o příjmy uvedené v odstavci 2 písm. a) a úhrn těchto příjmů od téhož plátce nepřesáhne v kalendářním měsíci 7 000 Kč.

(7) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, může uplatnit výdaje, s výjimkou uvedenou v § 11 nebo 12 ve výši

- a) 80 % z příjmů podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 1 písm. b) z příjmů ze živnosti řemeslných,
- b) 60 % z příjmů podle odstavce 1 písm. b), s výjimkou příjmů ze živnosti řemeslných,
- c) 40 % z příjmů podle odstavce 1 písm. c) nebo z příjmů podle odstavce 2 písm. a), s výjimkou příjmů podle odstavce 6, anebo z příjmů podle odstavce 2 písm. b) až d),
- d) 30 % z příjmů podle odstavce 2 písm. e).

Způsob uplatnění výdajů podle tohoto odstavce nelze zpětně měnit.

(8) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 7, má se za to, že v částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Poplatník, který uplatňuje výdaje podle odstavce 7, je povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností.

(9) Jde-li o nemovitost nebo movitou věc v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů, která je využívána pro podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost (odstavce 1 a 2) jedním z manželů nebo oběma manžely, vkládá tuto nemovitost nebo movitou věc do obchodního majetku jeden z manželů. V případě, že tuto nemovitost nebo movitou věc má v obchodním majetku jeden z manželů, avšak je pro podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost (odstavce 1 a 2) využívána také

druhým z manželů, lze výdaje (náklady) související s touto nemovitostí nebo movitou věcí, které připadají na část nemovitosti nebo movité věci využívané pro podnikatelskou činnost nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost oběma manžely, rozdělit mezi oba manžele v poměru, v jakém ji využívají při své činnosti podle odstavců 1 a 2. Příjmy z prodeje nemovitosti nebo movité věci v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů jsou zdaňovány u toho z manželů, který měl takovou nemovitost nebo movitou věc zahrnutou v obchodním majetku. Po ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti se postupuje podle § 10 odst. 5 zákona.

(10) Za příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d) se nepovažují a předmětem daně nejsou náhrady cestovních výdajů poskytované společníkům veřejných obchodních společností a komplementářům komanditních společností do výše stanovené zvláštním předpisem⁵⁾.

(11) Dojde-li k ukončení (přerušení) podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a poplatník zaplatí částky pojistného podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 5 a § 24 odst. 2 písm. f) po stanoveném termínu, a uhradí závazky uvedené v § 23 odst. 3 písm. a) bod 12, může podat do datečné daňové přiznání na daňovou povinnost nižší. Obdobně postupuje právní nástupce poplatníka s příjmy podle § 7 v případě úmrtí poplatníka.

(12) Pokud poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) uplatní jako účetní období hospodářský rok²⁰⁾, je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou rozdíl mezi příjmy a výdaji za ukončený hospodářský rok. Při změně účtování v kalendářním roce na účtování v hospodářském roce je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 rozdíl mezi příjmy a výdaji do posledního dne měsíce, kterým poplatník ukončil účtování v kalendářním roce. Při změně účtování v hospodářském roce na účtování v kalendářním roce je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) součet rozdílů mezi příjmy a výdaji v hospodářském roce a rozdílů mezi příjmy a výdaji od doby ukončení účtování v hospodářském roce do konce kalendářního roku. Dílčí základ daně se zahrne do daňového přiznání za kalendářní rok, ve kterém končí hospodářský rok nebo účtování přechodu z kalendářního roku na hospodářský rok a naopak. Pokud poplatník uplatní postup podle odstavců 7 a 8, § 7a, 12 a 13 nebo má příjmy podle odstavce 1 písmene c) nebo písmene d) nebo odstavce 2, nelze změnit způsob účtování v kalendářním roce na účtování v hospodářském roce. Uplatní-li poplatník v období, kdy účtuje v hospodářském roce, postup podle odstavců 7, 8, § 7a, 12 nebo 13, anebo má příjmy podle odstavce 1 písm. c), d) nebo podle odstavce 2, změni v tomto období způsob účtování na účtování v kalendářním roce. Obdobně postupuje poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d), pokud veřejná obchodní společnost nebo komanditní společnost uplatní jako účetní období hospodářský rok.

(13) Poplatníci s příjmy podle odstavců 1 a 2, kteří nevedou účetnictví a neuplatňují výdaje podle odstavce 7, postupují podle § 7b. Vede-li každý z účastníků sdružení, které není právnickou osobou (§ 12), daňovou evidenci, mohou vést i daňovou evidenci, ve které evidují společné příjmy a společné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů; přitom na konci zdaňovacího období nebo při ukončení činnosti v průběhu zdaňovacího období, uvedou do své daňové evidence podíl na společných příjmech a podíl na společných výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

§ 7a

Daň stanovená paušální částkou

(1) Poplatníkovi, kterému kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů zdanitelných zvláštní sazbou daně plynou příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) až c) včetně úroků z vkladů na běžném účtu, který je podle podmínek banky určen k podnikání poplatníka [§ 8 odst. 1 písm. g)], pokud provozuje podnikatelskou činnost bez zaměstnanců nebo spolupracujících osob s výjimkou uvedenou v odstavci 2, u něhož roční výše těchto příjmů v bezprostředně předcházejících 3 zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč, není účastníkem sdružení, které není právnickou osobou, může správce daně stanovit na žádost poplatníka podanou nejpozději do 31. ledna běžného zdaňovacího období daň paušální částkou. V žádosti poplatník uvede předpokládané příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) až c) (dále jen „předpokládané příjmy“) a předpokládané výdaje k těmto příjmům (dále jen „předpokládané výdaje“) a další skutečnosti rozhodné pro stanovení daně paušální částkou uvedené v odstavcích 2 až 7.

(2) Provozuje-li poplatník činnost podle odstavce 1 za spolupráce druhého z manželů, může o stanovení daně paušální částkou požádat i spolupracující manžel (manželka). V tom případě se předpokládané příjmy a předpokládané výdaje rozdělí na spolupracujícího manžela (manželku) v poměru stanoveném podle § 13. Nezdanitelné části základu daně podle § 15, slevu na dani podle § 35b nebo slevu na dani podle § 35c uplatní poplatník i spolupracující manžel (manželka) samostatně.

(3) Výše daně paušální částkou se určí v závislosti na výši předpokládaných příjmů, které jsou předmětem daně, kromě příjmů od daně

osvobozených a příjmů, z nichž se daň vybírá zvláštní sazbou daně, a na výši předpokládaných výdajů, nejméně však ve výši podle § 7 odst. 7. Do předpokládaných příjmů se zahrnují i příjmy z prodeje majetku, který byl vložen do obchodního majetku, příjmy ze zrušení rezervy vytvořené podle zákona o rezervách^{22a)} a do předpokládaných výdajů se zahrnuje i zůstatková cena prodaného majetku, který lze podle tohoto zákona odpisovat, a výše rezervy vytvořené pro příslušné zdaňovací období podle zákona o rezervách^{22a)}. Rozdíl mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji se upraví o výdaje uplatněné podle § 24, u kterých odpadl právní důvod pro jejich uplatnění, nebo o předpokládané nezdanitelné části základu daně podle § 15. Správce daně stanoví daň paušální částkou po projednání s poplatníkem do 15. května běžného zdaňovacího období. Pokud stanovený termín nebude dodržen, nelze stanovit pro toto zdaňovací období daň paušální částkou.

(4) Z rozdílu mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji upravenými podle odstavce 2 se daň vypočte sazbou daně podle § 16. Vypočtená daň se dále sníží o předpokládanou slevu na dani podle § 35ba nebo o předpokládanou slevu na dani podle § 35c, uplatněnou poplatníkem v žádosti o stanovení daně paušální částkou podle odstavce 1. K předpokládanému nároku na uplatnění daňového bonusu podle § 35c se při stanovení daně paušální částkou nepřihlídně. Daň stanovená paušální částkou činí, i po snížení o uplatněné předpokládané slevy na dani podle § 35ba a 35c, nejméně 600 Kč za zdaňovací období.

(5) Dosáhne-li poplatník v průběhu zdaňovacího období příjmů z prodeje věci nebo práva, které byly zahrnuty do obchodního majetku nebo jiných příjmů podle § 6, § 7 odst. 1 písm. d), § 7 odst. 2, § 8 až 10 v úhrnné výši přesahující 6 000 Kč za zdaňovací období, kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž se daň vybírá zvláštní sazbou daně, než při stanovení daně paušální částkou předpokládal, je povinen po skončení zdaňovacího období podat řádné daňové přiznání a příjmy a výdaje z činnosti podle § 7 odst. 1 písm. a) až c) uplatní v přiznání ve výši, ze které správce daně vycházel při stanovení daně paušální částkou, a zaplacenou daň paušální částkou započte na výslednou daňovou povinnost. Podáním tohoto přiznání se rozhodnutí o dani stanovené paušální částkou ruší. Správce daně může daň paušální částkou stanovit i na více zdaňovacích obdobích, nejdéle však na 3.

(6) Správce daně může zrušit rozhodnutím daň stanovenou podle odstavce 1 pro zdaňovací období následující po zdaňovacím období, v němž bylo zjištěno, že její výše neodpovídá příjmu z činnosti, ze které byla stanovena daň paušální částkou, nebo došlo ke změně podmínek uvedených v odstavci 1 rozhodných pro stanovení daně paušální částkou daně.

(7) O stanovení daně paušální částkou sepiše správce daně protokol o ústním jednání^{9e)}. Součástí protokolu je i rozhodnutí vyhlášené při jednání, které musí obsahovat zejména předpokládanou výši příjmů, předpokládanou výši výdajů, rozdíl mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji upravený podle odstavce 2, výši uplatněných částek podle § 15 výši slevy na dani podle § 35ba nebo slevy na dani podle § 35c, výši daně a zdaňovací období, kterého se týká. Jestliže poplatník s takto stanovenou daní souhlasí, nelze se proti tomuto vyhlášenému rozhodnutí odvolat, v případě jeho nesouhlasu nebude daň paušální částkou stanovena. Takto stanovená daň se již nevyměřuje platebním výměrem. Poplatník je povinen vést jednoduchou evidenci o výši dosahovaných příjmů, výši pohledávek a o hmotném majetku používaném pro výkon činnosti. Pokud je poplatník plátcem daně z přidané hodnoty je povinen vést evidenci podle zvláštního právního předpisu upravujícího daň z přidané hodnoty^{9d)}.

(8) Daň stanovená paušální částkou je splatná nejpozději do 15. prosince běžného zdaňovacího období.

§ 7b

Daňová evidencie

(1) Daňová evidencie zajišťuje zjištění základu daně z příjmů a obsahuje údaje o

- příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
- majetku a závazcích.

(2) Pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se používají zvláštní právní předpisy o účetnictví^{20h)}, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Pro ocenění majetku a závazků v daňové evidenci se hmotný majetek oceňuje podle § 29, pohledávky se oceňují podle § 5. Ostatní majetek se oceňuje pořizovací cenou³¹⁾, je-li pořízen uplatně, vlastními náklady³¹⁾, je-li pořízen ve vlastní režii, nebo cenou zjištěnou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí u majetku nabytého děděním nebo darem. Závazky se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou, při převzetí pořizovací cenou. Peněžní prostředky a ceniny se oceňují jejich jmenovitými hodnotami. Pořizovací cenou pozemku je cena včetně porostu, pokud se nejedná o pěstitelský celek trvalých porostů

(§ 26). Do pořizovací ceny majetku pořízeného formou finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci se zahrnuje výdaje z jeho pořízením související, hrazené nájemcem. V případě úplatného pořízení nemovitých a movitých věcí, majetkových práv, pohledávek a závazků, nebo části uvedeného majetku a závazků, za jednu pořizovací cenu, se cena jednotlivých složek majetku stanoví v poměrné výši k ceně jednotlivých složek majetku oceněných podle zvláštního právního předpisu^{1a)}, s výjimkou peněz, cenin, pohledávek a závazků. Je-li v případě úplatného pořízení nemovitých a movitých věcí, majetkových práv, pohledávek a závazků, nebo části tohoto majetku a závazků, rozdíl mezi pořizovací cenou a oceněním tohoto majetku podle zvláštního právního předpisu^{1a)}, zvýšený o hodnotu peněz, cenin, pohledávek včetně daně z přidané hodnoty, a snížený o hodnotu závazků, záporný, postupuje se obdobně jako v případě záporného oceňovacího rozdílu při koupi podniku (§ 23).

(4) Zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků provede poplatník k poslednímu dni zdaňovacího období. O tomto zjištění provede zápis. O případné rozdíly upraví základ daně podle § 24 a 25.

(5) Poplatník je povinen uschovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně stanovená tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem^{28b)}.

§ 7c Zrušen

§ 8 Příjmy z kapitálového majetku

(1) Příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 odst. 1 nebo § 7 odst. 1 písm. d), jsou

- a) podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu a dále úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů s výjimkou státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby, příjmy z vyrovnání společníkovi, který není účastníkem smlouvy (dále jen „mimo stojící společník“), dosažené na základě smlouvy o převodu zisku podle zvláštního právního předpisu (dále jen „smlouva o převodu zisku“) nebo ovládací smlouvy podle zvláštního právního předpisu (dále jen „ovládací smlouva“), úrokový výnos státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby, a to i v případě odkupu tohoto státního dluhopisu nebo při jeho splatnosti,
 - b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud se nepoužijí k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,
 - c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu, s výjimkou úroků a jiných výnosů z vkladů přijímaných zaměstnavatelem od jeho zaměstnanců, není-li zaměstnavatel k přijímání vkladů od veřejnosti nebo od zaměstnanců oprávněn podle zvláštního právního předpisu⁹⁾,
 - d) výnosy z vkladových listů a z vkladů jim na roveň postavených,
 - e) dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem^{9a)}, dávky doplňkového penzijního spoření* a z penzijního pojištění po snížení podle odstavce 6,
 - f) plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, po snížení podle odstavce 7,
 - g) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na běžných účtech s výjimkou podle § 7a a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši společníků obchodních společností. Úroky z vkladů na běžných účtech, které podle podmínek banky nejsou určeny k podnikání (sporožirové účty, devizové účty apod.), se posuzují podle písmene c),
 - h) úrokové a jiné výnosy z držby směn (např. diskont z částky směny, úrok ze směnečné sumy).
- (2) Za příjmy z kapitálového majetku se dále považují
- a) rozdíl mezi vyplacenou jmenovitou (nominální) hodnotou dluhopisu včetně vkladního listu nebo vkladu jemu na roveň postaveného s výjimkou státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby, a emisním kursem při jejich vydání; v případě předčasného zpětného odkupu se použije místo jmenovité hodnoty cena zpětného odkupu,
 - b) příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry,
 - c) příspěvek fyzickým osobám podle zákona upravujícího stavební spoření a státní podporu stavebního spoření^{4a)}, na který vznikl nárok

v roce 2010 a který byl poukázán stavební spořitelně po 31. prosinci 2010.

(3) Příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až f) a v odstavci 2 písm. a) a c) a úrokové příjmy a jiné výnosy z držby směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele [odstavec 1 písm. h)], plynoucí ze zdrojů na území České republiky, jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) a v odstavci 2 písm. a) a c) ze zdrojů v zahraničí, jsou nesnížené o výdaje základem daně (dílčím základem daně). Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. e) a f) ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílčím základem daně).

(5) Úrokové příjmy z dluhopisů vydaných v zahraničí poplatníkem se sídlem v České republice nebo Českou republikou plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 2 a příjmy uvedené v odstavci 1 písm. g) a h) nesnížené o výdaje jsou základem daně (dílčím základem daně), s výjimkou úroků a jiných výnosů ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele, které jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). Příjmy uvedené v odstavci 2 písm. b) se snižují o pořizovací cenu předkupního práva. Jsou-li výdaje spojené s příjmem uvedeným v odstavci 2 písm. b) vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží.

(6) Dávka penzijního připojištění se státním příspěvkem se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na penzijní připojištění. Dávka z penzijního pojištění se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky. Jde-li o penzi, rozloží se příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky na penzijní připojištění nebo příspěvky na penzijní připojištění rovnoměrně na vymezené období pobírání penze. Není-li období pobírání penze vymezeno, stanoví se jako střední délka života účastníka podle úmrtnostních tabulek Českého statistického úřadu v době, kdy penzi začne poprvé pobírat. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené penzijnímu fondu zaměstnavatelem za zaměstnance po 1. lednu 2000. Jednorázové plnění z penzijního pojištění nebo plnění vyplacené při předčasném zániku penzijního pojištění se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené instituci penzijního pojištění zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance.

(6) Dávka penzijního připojištění se státním příspěvkem se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na penzijní připojištění. Dávka z penzijního pojištění se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky. Dávka z doplňkového penzijního spoření se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření. Jde-li o penzi, rozloží se příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky na penzijní připojištění, příspěvky na penzijní pojištění, příspěvky na doplňkové penzijní spoření a státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření rovnoměrně na vymezené období pobírání penze. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné z penzijního připojištění se státním příspěvkem se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené penzijnímu fondu nebo penzijní společnosti zaměstnavatelem za zaměstnance po 1. lednu 2000. Jednorázové plnění z penzijního pojištění nebo plnění vyplacené při předčasném zániku penzijního pojištění se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené instituci penzijního pojištění zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné z doplňkového penzijního spoření se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené penzijní společnosti zaměstnavatelem za zaměstnance.*

(7) Plnění ze soukromého životního pojištění se považuje za základ daně po snížení o zaplacené pojistné. Jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, se považuje za základ daně po snížení o poplatníkem zaplacené pojistné ke dni výplaty, a to až do výše tohoto příjmu. Plynou-li jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy opakovaně v průběhu trvání pojistné smlouvy, nelze tento příjem snižovat o dříve uplatněné zaplacené pojistné. U plnění ve formě dohodnutého důchodu (penze) se považuje za základ daně plnění z pojištění snížené o zaplacené pojistné, rovnoměrně rozdělené na období pobírání důchodu. Není-li období pobírání důchodu vymezeno, stanoví se jako střední délka života účastníka podle úmrtnosti z tabulek Českého statistického úřadu v době, kdy důchod začne poprvé pobírat.* Plnění ze soukromého životního pojištění se pro zjištění základu daně nesnižuje o zaplacené pojistné, které bylo dříve uplatněno v souvislosti s jiným příjmem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy. Odkupné se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance po 1. lednu 2001 a dále o zaplacené pojistné, které bylo

dříve uplatněno v souvislosti s jiným příjmem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy.

* Redakční poznámka: Od 1. 1. 2013 se zrušuje.

(8) Jedná-li se o příjem podle odstavce 1 nebo odstavce 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který je vložen do obchodního majetku jednoho z manželů, zdaňuje se jen u tohoto manžela. Jedná-li se o příjem podle odstavců 1 nebo 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který není vložen do obchodního majetku žádného z manželů, zdaňuje se jen u jednoho z nich.

§ 9

Příjmy z pronájmu

(1) Příjmy z pronájmu, pokud nejde o příjmy uvedené v § 6 až 8, jsou

- a) příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí),
- b) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu podle § 10 odst. 1 písm. a).

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům z bezpodílového spoluvlastnictví, se zdaňují jen u jednoho z nich.

(3) Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavci 1 snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení (§ 5 odst. 2). Pro zjištění základu daně (dílčího základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33. Příjem z pronájmu plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 3 je, s výjimkou příjmů z pronájmu nemovitostí nebo bytů, samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů uvedených v odstavci 1.

(5) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 4, jsou v částkách výdajů zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z pronájmu podle § 9. Poplatník, který uplatňuje výdaje podle odstavce 4, je povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek zniklých v souvislosti s pronájmem.

(6) Poplatníci mající příjmy z pronájmu a uplatňující u těchto příjmů skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a závazcích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení pronájmu, a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy. Pokud se však poplatníci rozhodnou vést účetnictví, přestože k tomu nejsou podle účetních předpisů²⁰⁾ povinni, pak postupují podle těchto předpisů, budou-li takto postupovat po celé zdaňovací období, přitom se movitý i nemovitý majetek, o kterém je účtováno, nepovažuje za obchodní majetek ve smyslu daně z příjmů fyzických osob.

(7) Při nájmu podniku podle zvláštního právního předpisu⁷⁰⁾ je příjmem pronajímatele, který nevede účetnictví, také

- a) hodnota pohledávek a závazků, s výjimkou závazků, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, které přecházejí na nájemce, není-li dohodnuta jejich úhrada. Je-li dohodnuta částečná úhrada pohledávek a závazků, s výjimkou závazků, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, je příjmem jejich hodnota. Je-li dohodnuta úhrada pohledávek a závazků s výjimkou závazků, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně vyšší, než je jejich hodnota, je příjmem tato vyšší cena,
- b) neuhrazený rozdíl mezi hodnotou nemovitostí a věcí movitých v podniku na začátku nájmu a jejich vyšší hodnotou při ukončení nájmu stanovenou podle zvláštního právního předpisu¹⁸⁾ nebo podle údajů uvedených v účetnictví nájemce, vedeném podle zvláštních právních předpisů²⁰⁾.

Základ daně se nebudě zvyšovat dle tohoto ustanovení v případech, kdy bude z titulu operací popsanych v tomto ustanovení zvyšován na základě jiných ustanovení tohoto zákona. Pro účely tohoto ustanovení se nepoužije ustanovení § 23 odst. 13.

§ 10

Ostatní příjmy

(1) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 až 9, jsou zejména

- a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem (samostatně hospodářícím rolníkem),
- b) příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru nebo spoluvlastnického podílu na nich, movité věci, cenného papíru s výjimkou státních dluhopisů, které mohou podle emisních

podmínek nabývat výhradně fyzické osoby, a příjmy plynoucí jako protiplnění menšinovým akcionářům při uplatnění práva hlavního akcionáře na výkup účastnických cenných papírů podle zvláštního právního předpisu¹³⁴⁾ s výjimkou uvedenou v § 4,

- c) příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditisty na komanditní společnosti nebo z převodu členských práv a povinností k družstvu a majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾ s výjimkou uvedenou v § 4,
- d) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému¹⁰⁾,
- e) přijaté výživné, důchody¹¹⁾ a obdobné opakující se požitky s výjimkou uvedenou v § 4,
- f) podíl společníka obchodní společnosti s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti, komplementáře komanditní společnosti nebo podíl člena družstva na likvidačním zůstatku při likvidaci společnosti nebo družstva a nebo podíl majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu,
- g) vypořádací podíl při zániku účasti společníka obchodní společnosti, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, nebo při zániku členství v družstvu a další podíl na majetku družstva¹³⁾,
- h) výhry v loteriích, sázkách a jiných podobných hrách a výhry z reklamních soutěží a slosování s výjimkou uvedenou v odstavci 3 písm. b) a v § 4,
- ch) ceny z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěží vybrané pořadatelem soutěže, s výjimkou uvedenou v § 4,
- i) příjmy, které společník veřejné obchodní společnosti nebo komplementář komanditní společnosti obdrží v souvislosti s ukončením účasti na veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti od jiné osoby než od veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti, v níž ukončil účast,
- j) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu¹³¹⁾,
- k) příjmy z jednorázového odškodnění budoucích nároků na náhradu za ztrátu příjmu na základě písemné dohody o jejich úplném a konečném vypořádání mezi oprávněným a pojišťovnou⁷³⁾ s výjimkou uvedenou v § 4.

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům ze společného jmění manželů, se zdaňují u jednoho z nich. Příjmy plynoucí manželům z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku, se zdaňují u toho z manželů, který měl takový majetek nebo právo zahrnutý v obchodním majetku. U příjmů plynoucích z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku zemřelého manžela (manželky), které plynou pozůstalému manželovi (manželce), se ke lhůtě uvedené v § 4 vztahující se k majetku nebo právu zahrnutým v obchodním majetku, nepřihlíží.

(3) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, osvobozeny

- a) příjmy podle odstavce 1 písm. a), pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 20 000 Kč; přitom příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 40, je částka 500 Kč na jedno včelstvo,
- b) výhry z loterií, sázek a podobných her provozovaných na základě povolení vydaného podle zvláštních předpisů¹²⁾ nebo na základě obdobných předpisů vydaných v členských státech Evropské unie nebo dalších státech, které tvoří Evropský hospodářský prostor.

(4) Základem daně (dílčím základem daně) je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Jsou-li výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu uvedeným v odstavci 1 vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. h) a ch) ze zdrojů v zahraničí, je základem daně (dílčím základem daně) příjem nesnížený o výdaje. Jde-li o příjmy ze zemědělské výroby, lze výdaje uplatnit podle § 7 odst. 7 písm. a). Poplatník, který uplatňuje výdaje podle § 7 odst. 7 písm. a), je povinen vždy vést záznamy o příjmech. Příjmy plynoucí ze splátek na základě uzavřené kupní smlouvy nebo ze zálohy na základě uzavřené smlouvy o budoucím prodeji nemovitosti se zahrnou do dílčího základu daně za zdaňovací období, ve kterém byly dosaženy. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. k), jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). Plynou-li příjmy podle odstavce 9 písm. a), jsou nesnížené o výdaje samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).